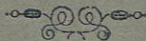

CLC3/17

LAS PAPALLONAS.

DIÁLECH

per esser recitat

EN LOS

CENTRES CATÒLICS

COMPOST PER

DON RAMON MANDRI Y CAMPAMAR.

FIGUERAS:

Imp. de M. CAMPAMAR Y FILLS, Rambla, 39.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

BY

ROBERT A. SERBER

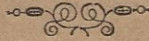
© 1999 BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS 309

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

LAS PAPALLONAS.

DIÁLECH

pera ser recitat

EN LOS

CENTRES CATOLICHS

COMPOST PER

DON RAMON MANDRI Y CAMPAMAR.

FIGUERAS:

Imp. de M. CAMPAMAR Y FILLS, Rambla, 39,

1886.

Reg. 8606

LAS PAPALLONAS.

DIÀLECH.

(Suposa tenirse en una habitació en la que se fa al viu una vetllada d' un Centre integrista. Y se posa á los papallons com chupa de dómine.)

(Mentres D. Joan recita las dos primeras quintetas, lo Blay fa com qui espolsa.)

D. JOAN. —Des que 'l Centre estam creant
n' hi ha certas *papallonas*
que voltejan juguetonas
d' aquí y d' allà *usmejant*,
cedasseras més que donas.

Y es tant cert lo que jo dich,
que sempre qu' hem dat vetllada
n' ha vingut una volada
pensantse disfrutá un xich
y ha sortit sabatejada.

BLAY. —No 'm cansaria pas may
aquell diálech que 's feu
répetirlo tot arreu:

D. JOAN. —¿Vols dir que 'l farias, Blay?....

BLAY. —Pot comensar ¡viva Deu!....

D. JOAN. —Mira, donchs, qui es que demana
que 'n los vidres sento fressa....

BLAY. —Tal volta es una disfressa!...

- D. JOAN. —Apa, llest, fora galbana.
- BLAY. —Ellas son; venen depressa;
van y tornan mil vegadas
per veurer si entrar podràn;
no poden passá en devant;
se coneix qu' estàn cansadas
de musicajarne tant.
- D. JOAN. —¿A qué vé tant de bum, bum?....
¿cóm no 's cansan de probar
si al Centre podràn entrar?...
las tenebras y la llum
no poden juntas estar.
Totas moren per saber
lo qu' en est recinte passa;
no 's perden manya, ni trassa;
totas fan lo seu paper,
pero sempre 'ls surt d' estrassa.
¿A qué 's deurá aquest afany
per saber de que parlam,
lo que fem, lo que pensam,
del modo que passam l' any,
si per rés las demanam?....
- BLAY. —Tal volta en aixó es degut?
- D. JOAN. —¿Qui sab si à claror tant bona
com la *llumenera* (1) dona?...
- BLAY. —¿Qui sab si sols s' han mogut
per criticá'ns una estona?...
- D. JOAN. —¿Que 'ls atrau la democracia
qu' havem sabut establir?...
- BLAY. —No m' ho puch pas obehir

(1) Se refereix à la magnífica aranya que tenim penjada al centre del saló de sessions, abont certas *papallonas*, per ridiculisarnos, suposaban s' hi posaria una *llumenera*.

perque sols l' aristocracia
es lo que 'ls fà enorgullir.

¿Qui sab si se han convertit
y s' afanan per entrar,
perque volen trevallar?...

D. JOAN. —Lo camí es ben expedit
per lo qui 'ns vulla ajudar:

BLAY. —Lo que 'm creya papallonas
¡Jesús! .. los he ben mirats
y he vist qu' eran *escarbats*.

D. JOAN. —Que Deu las fasse ben bonas.

BLAY. —Tots ne son ala-trencats
de tantas ensopegadas.....

D. JOAN. —Se las tornen fé 'afegir
si decás volen venir,
y que 'm deixis ben tancadas
las finestras, que 'l camí
que 'l Centre porta mes dret,
n' es portá 'l cor à las mans,
que 'n aquí som tots germans.
Qui seguezca 'l camí aquest,
encar que no porte guants,
de vuyt à vuyt tots los dias
las portas trobarà obertas.

BLAY. —Si que son bonas ofertas...

D. JOAN. —¿No sens quin galimatias
perque han vist qu' eran omplertas
las salas totas de gent?...

¡Quietut!... qu' ara estàn cridant
y sabrém que resoldrán...

BLAY. —Han resolt molt prudentment
s' allunyan, pro butsinant.

D. JOAN. —¡Parhi bé l' atenció

BLAY.

per saber las flors que 'ns tiran!...
—Son requiebros que m' admiran
per la molta adulació
y cultura que respfran.

Nos diuhen (ja ho pot ben creurer):
rosegats, menja-encens,
clericals fins a las dents,
lo Govern hi te que veurer,
n' es un club d' intransigents;
d' íntegres, neos, llanuts,
de carcundas declarats.

D. JOAN.

—¡Deu los haja perdonats!...
Y encar, seguiràn tossuts
y 'ls finestrons, sent tancats.

ESCENA II.

D. JOAN, BLAY Y D. BERNAT.

BLAY (D. Bernat troca a la porta) —Ara trucan a la porta.

D. JOAN.

—Corra, ves, mira qui hi há...

D. BLAY.

—Será alguna *papallona*
qu' ab vosté voldrà parlar.

D. JOAN.

—No te torbis, ves a obrir,
¡Deu ho vulla!... ¡tant de bó!...
no dirian quant desitjo
tenirne l' ocasió
de donarlos llenya seca;
tinch fám per cantals la canya
y trèuré 'ls drapets al sol...
pe'l molt mal qu' han fet a Espanya.
¡Pobre Espanya!...

BLAY. (Se sent truesir de nou).

— ¡Vá, ja vál... (*repican*)

D. JOAN.

— Ves à obrir, ¿sens com repican? *id.*

BLAY.

— Rato ha qu' hi estich anant. *id.*

D. JOAN.

— Afanyat que 's mortifican,

BLAY.

— ¡Qui hi hà!..

D. BERNAT.

— Obra, Blay, so jó.

¿Es á casa D. Joan?...

BLAY.

— Si senyor: Ja pot entrar,
vaiji passán endevant.

D. JOAN.

— No 'm creya veurel d' avuy

(*l' hi allarga la ma*)

¿cóm es, cóm es, D. Bernat?...

Deu li pague la visita...

(*donantli una cadira*).

Prenga asiento al meu costat.

D. BERNAT.

— D. Joan, jo li diré,
com no 'l veig ja fá temps há,
y de ganas me 'n moria,
l' he vingut á visitar.

D. JOAN.

— Deu l' hi pag', no s' afigura

D. JOAN, (*apart*).

(*es de la mala nissaga*),

quant li estimo ¡quánt y quánt!...

(*id. id.*)

(*posaré 'l dit à la llaga*).

(*id. acostant més la cadira ab D. B.*)

D. Bernat, diguim ¿qué 's conta'

D. JOAN, (*apart*).

(*Comensem d' enfilà agulla*).

D. BERNAT.

— Lo de sempre. D' En Pidal,
d' En Necedal y En Carulla,

Y també d' una imprudencia
comesa pe'l Pare Mon....
aixó vinch à deduirne
de lo que 'n diu *La Union*.

D. JOAN.

— ¿Ja ha arribat, donchs, aquell temps
que 'l Clero ha de dur mordassa
sens que li sia permés
ocuparse de 'l que passa?...

- D. BERNAT. —No, senyor, no es pas aixó,
id. ab certa sorna pero devant de segons qui....
(id. id.) deurian tenir cuidado....
(id. id.) y saber lo que 's pot dir...
D. JOAN (*exaltat*). —¡Malhaja la sort malvada!..
¡Malhaja lo mon perduto!..
A la maldat, carta blanca
y esclavisar la virtut.
Aixó fan los mals católichs,
los nomenats *papallons*...
D. BERNAT (*queixós*) —¡D. Joan!... no digui aixó.
D. JOAN (*ab aplom*) —Veli aquí las transaccions
à quin terreno nos portan....
D. BERNAT, (*enfadat*). —¡Que diu aral...
D. JOAN, (*ab enteresa*). —Lo que sent.
D. BERNAT, (*aixecantse*). —Sab qui 'ns porta en mal terreno?...
la doctrina intransigent.
D. JOAN, (*ab llema*). —Calmis, sentis, y d' eix modo
ab calma discutirém
y si acás nos hem d' entendre
mes facilment ho ferém.
D. BERNAT, (*asentantse*). —Y calmis V. també,
y donguis á la rahó
si decàs lo sé convencer;
si 'm convens, m' hi daré jó.
BLAY, (*sorprés*) —¡Estrany que vosté ho propose
faltat com es de rahons!
vosté, no pot güanyá may.
D. BERNAT, (*amoscat*) —No 'm vulguis donar llissons.
BLAY. —Si per chirimbolis güanya
seguirém essent amichs,
(ab ironia) y si acàs queda vensut
¡veurán com quedam renyits!.

- D. JOAN. —Acceptat queda 'l contracte.
- D. BERNAT. —Si m' escolta uns breus moments
veurà com no los cau be
lo títol d' intransigents
ab que vostés s'engalanan. (*un poch de pausa*)
Cada colp qu' à llum se dona
una Encíclica del Papa
tots vostés cridan ¡qué bonal...
- D. JOAN, (*admirat*). —Fins aquí, res hi ha de massa,
al contrari que fem be.
- D. BERNAT. —Pero surt un altre dia
(l' endemà si molt convé),
una Pastoral del bisbe
d' Osma, Placencia, ó Urgell,
de Málaga ó de Toledo,
(ab sorna) ó d' un caducat cervell
com lo del de Tarazona,
acriminantne al Govern
per paraulas en Corts ditas
(ab vigor) y fillas del dret modern,
ó per haber permés llegir
en plena Universitat
un discurs, tots á la una
van contra l' autoritat.
- D. JOAN, (*ab intenció*). —Permetem que li pregunte
¿quí té aquí l' autoritat?...
¿No son per ventura 'ls Bisbes
los mestres de veritat?...
- D. BERNAT, (*sent equilibris*). —Es pregunta compromesa
per contestar de moment
per mi... la te aquell que mana.
- BLAY. —Ja se 'n fuig per la tangent.

L' espia, D. Bernat,
¿no veu, no veu, com flaqueja?

—Calla tú.

D. JOAN, (*imperatio*),

BLAY.

—Qui se 'n está

al veurer com pastaleja.

D. JOAN, (*á D. B.*)

—La resposta que m' ha dat
no n' es pas definitiva,
ó sinó, díguem: ¿los Bisbes
manan també?

D. BERNAT. (*entre l' espasa y la paret*).

—Evasiva

diu qu' ha sigut ma contesta,
y eixa pregunta que 'm fá
la veig massa compromesa
per poderla contestá.

Sols li diré que 'ls que manan
han d' anarho trampejant
qu' es l' únich medi que 'ls queda
de poder tirà endevant.

Vostés volen destorbarho
d' altre modo no 's comprén
las travas que sempre posan
à la marxa del Govern.

Avuy, perque n' hi ha un dels grossos
que accepta 'ls fets consumats,
ó fá d' altres cosas bonas
que ne diuhen disbarats;

demà, perque l' onsé article
de nostra Constitució,
un bon católich l' accepta,
tenim ja revolució.

Y aixís, fillét, may s' acaba
ni es posible governar,

(*ab sorna*)

¡transigéixen per avuy,
que després... vé l'endemà!...

BLAY.

¡Jesús! ¡Jesús! D. Bernat
altre volta l'espifia,
¡transigir ab l'enemich!...
d'aixó se'n diu cobardía.

(*ab energia*)

D. JOAN.

—De la tésis y l'hipótesis
vosté está molt empapat;
se coneix, porque de prompte,
veig qu'ho té tot arreglat.

Vaija seguint, que m'agrada,
y encar' qu'ho fa *ab certa manya*
vosté 'm relata l'història
dels catòlichs tots d'Espanya.

D. BERNAT, (*enfadat*).

—No es ~~pas~~ vritat; la dels *llanuts*
voldrà dir. Perque jo encara
que no 'm donch molts colps al pit,
só catòlich.

D. JOAN.

—Si dels d'ara.

D'aquells que 's donan vergonya
de confessar la vritat
ó á lo menys que van à mitjas,
y 'l be lo fan d'amagat.

D'aquells que 's donan vergonya
d'alternar ab certa gent,
y no 's fan soçis dels Centres
hont tothom es molt decent
y de nobles sentiments.

D. BERNAT.

Pot contar quina decencia,
tot es barrija-barreija
jornalers y homens de ciencia.

Podém pendrer per patró
lo que passa aquí mateix

(*ab despreci*) que fora de tres ó quatre,
los demés... ningú 'ls coneix.

Figures que hi ha esperdenyas,
barretinas y hasta brusas,
calsas y gechs de vellut,
gent de fusa y semi-fusas.

N' hi tenen també d' ofici
y molta menestralalla
y molts pares son que hi portan
tota la seva canalla.

Y, ho pot creurer, D. Joan,
jes cosa que 's veu be proul
las personas de figura
no passen de vuit ó nou.

D. JOAN.

Lo que jo crech, D. Bernat,
que á sota d' una casaca
com á dessota una brusa,
pot quebre un' ánima maca,
pura y hermosa á tot serho,
espléndent com altre cosa,
y de fragancia més gran
que de la més fragant rosa.

(*pujant de tó.*) Y crech, en conclusió,
que vostés son uns senyors,
qu' avans de mirar per l' ánima
procuran primer pe'l cos.

BLAY, (*interposantse á D. J. y D. B.*) —[Per Deu, senyors, no s' enfaden!..

D. BERNAT, (*airecauto*). —Só católich, pro dels bons.

BLAY. —Y sembla que va de bó!

D. JOAN. —Com ho son los *papallons*.

(*Agafantlo per las dos espalllas*). Asentes, y ho préngue ab calma,
tranquilises, D. Bernat.

- ¿Que li pesa lo contracte?
D. BERNAT, *(asentant se)*. —Ja se m' havia oblidat.
Mes segons vaig observant
jo me crech que serà inútil...
D. JOAN. —Si vosté sembla aprofita
tot pretest, encar que fútil
per no darse á la rahó...
D. BERNAT. *(Alçant la veu)* —Aixó son vostés que ho fan.
BLAY. —No tornen à *las andadas*...
ó sinó may s' entendrán.
D. BERNAT. —Jo ja he dit tot quant devia.
D. JOAN. —A fé que ara vé lo bó.
D. BERNAT. —Espliques, donchs, qu' escoltém
ab tota l' atenció.

ESCENA III.

(Comensa adobantse tots en las cadiras y luego diu D. Joan.)

- D. JOAN. —Me queda molt per contar...
BLAY. —¿Es à dir qu' encara dura?...
D. JOAN. —Y més enfadats que may
per la nostra desventura.
BLAY. —¿Y quánt s' acabarà si encare dura?...
D. JOAN, *(ab té profétich)* —No pas may més, si Deu no ho remedia
puig que 'l brugit de guerra es cada dia
molt més y més feréstech. ¿Per ventura
(dirigitse ab D. Bernat) podém may los católichs transigir?...
¿per ventura podém cap de nosaltres *(senyalant á tots)*
anar tot de braçet *ab aquells altres*
que à las *honradas masses* fan patir?...
¿qué per ventura s' ha acabat á Espanya
la rassa de valents que l' enobliren?...

No son pas acabats. Sempre 'n sortiren,
y tantost quede en peu una cabanya
d' allí sortirà un brau, que tot arreu
entre 'ls contraris sembrarà l' espant,
y serà un nou Pelay, que sempre avant,
ab lluyta ó sense plantarà la creu.

D. BERNAT. —He dit aixó mateix moltes vegadas,
y estranyo com no ho veuhen, D. Joan,
qu' es impossible fentho com ho fan
salvar del despotisme à las *honradas*
massas.

D. JOAN. —¡Espanya, Espanya!... tú que trista
gemegas baix la férula moderna,
si falsa llum del segle t' enlluerna
aixeca altiva mes amunt la vista
que pot ser trobarás una lumera....

D. BERNAT. —Y la lumera aqueixa ¿que serà?...

D. JOAN. —Escusada pregunta es la que 'm fà.
Lo Sol majestuós en sa carrera....

D. BERNAT, *(aturantlo)* —No s' esforce D. Joan...

D. JOAN. —Es á dir, que ja compren...

D. BERNAT. —Que *lo Sol* que 'ns il·lumina
seguirà essent permanent.

D. JOAN. —Jo 'm pensava que diria
que ja s' estava *apagant*....

D. BERNAT —¿Y d' alló? ¿qué se 'n descuida?...

D. JOAN. —Te rahó. Vaigi escoltant. *(Un poch de pausa.)*
Com ja saben no m' agrada

dir las cosas sens probar
ni deixà' à los meus oyents
lo qu' en llenguatge vulgar
se diu (com ja tothom sab)
à la lluna de Valencia,

dir me toca net y clar
(dirigitse á n' en Blay) que *alló* que tú ab preferencia
ne dius sempre *papallonas*,
burinots, ó be *escarbats*,
últimament he vist jo
que n' eran *bufa-forats*.

BLAY, (admirat) — ¡*Bufa-forats* ha dit qu' eran?...

D. JOAN. — Y lo qu' he dit, ho sostinch,
que de probas puch donarne
y à las probas jo m' atinch.

BLAY. — Per aixó segons observo
ara en lloch d' intransigents,
y en compte de clericals,
nos diuhen desobedients;
nos fan passar per cismàtics,
revoltosos, febronians, (D. Bernat, fá la mitja rialla y frega
las mans de goig.)
diuhen qu' estém contra 'l Papa
y contra dels capellans.

D. JOAN, (ab calor.) — ¡Nosaltres contra del Papal...
si som las ovellas mansas
que formém lo seu remat,
si las sevas ensenyansas
acatém sense xistar.

(á cada admiratiu més
animat.)

¡Nosaltres contra del Papal...
si quasi, quasi 's pot dir
que som los únichs del mapa
que 'ns mostrém tan amants d' Èll,
que al veure 'l empresonat,
y al veurer lo que sofreix
nostre cor queda esglayat.

¡Nosaltres contra del Papal...
si per Èll derramariam
nostre sanch, y la dels fills
gota á gota li dariam.

¡Nosaltres contra del Papa!!!...
Contra eix calificatiu
lo nostre cor s' hi rebela
y vol saber lo motiu
perque tant injustament
nos tractan los burinots;
que ni estém contra del Papa,
ni contra dels sacerdots.

Es cert que hi ha Zunzuneguis
que sense cap fonament
nos fan guerra despiadada;
y lo seu comportament
sobre la nostra conducta
deixa tant que desitjar,
que si decidits no fossem
nos farian claudicar.

Qualsevol cosa que fém
ja hi veuhen dos intencions
tant bé si 'ns quedém à casa
com si aném ab professons.

D. BERNAT. —¡Si avánts de badar la boca
se 'ls hi veuhen ja las dents!...
¡si á la llegua se 'ls coneix
que no portan bons intents...

¡Si la trama que 'ns urdian
ja s' es tota escorregut,
y ha quedat sols un cadavre....
un cadavre corromput!...

¿Cóm vol vosté que nosaltres
en vista de tot aixó
deixem que 'ls seus artificis
ab capa de religió
seduhescan á la gent
y 's deixin *engatussar*,

si ab las nostras artimanyas
los hi podém destorbar?...

(aixecant la veu.)

—La seva religió
(diguili beateria)
y malicia refinada,
¿sáb lo qué nos portaría?...

Tot primer lo despotisme,
l' anarquía, confusió,
lo petróleo, dinamita.....

D. JOAN.

—Aixó l' hi fa dir la pór.

La pór que tots vostés tenen
¿sáb de qué los hi prevé?...
perque los quartós que guardan
altres los volen també.

Aixó los fá tremolar,
d' aquí naix lo seu neguit,
d' aquí ve tanta frissansa
y l' odi à nostre partit.

S' enganyan de mitj à mitj
si 's creuhen aixis salvar
los seus quartos d' un pillatje
que no se farà esperar.

L' únich que 'ls pot traure á voras
d' aquest perill imminent
y donà 'ls temps de bonanza,
es l' integrisme.

BLAY.

—No ho sent.....

D. JOAN.

—¡Prou qu' ho sent!... més fá 'l distret,
y á fé que *no hi ha tutia*,
ja no 'ls queda altre camí:
nosaltres ó l' anarquía.

D. BERNAT.

—Veig à lo qué va á parar
y avans no 'm desencamini... (*aixecantse*)

- cap à casa falta gent.....
- D. JOAN, ^{(alsant} — ¡Y que 'l Senyor l' il-luminil...
^{las mans)}
- BLAY. — Es á dir ¿qué lo contracte
desd' ara queda romput?...
- D. JOAN. Vol evita's la vergonya
de veurers del tot vensut.
- D. BERNAT. — Jo no quedo may vensut,
ni convensut tampoch may,
segueixo tossut com sempre.
- D. JOAN. — ¿Has entés lo qu' ha dit, Blay?
- BLAY. — ¿Vol que li hi diga D. Joan?...
no l' he arribat pas entendre.
- D. JOAN. — Si cap d' élls n' hi ha que s' entengue,
¡cóm los pot ningú compendrer!...
Escoltam un rato més
que desitjo ferte veurer
lo que son aquesta gent.
Comensém los dos per seurer.

ESCENA IV.

- D. JOAN. — Ja has vist, si se 'ls pot convencer:
rahons ni probas, res val,
son pobres d' enteniment,
tossuts á carta cabal,
jugan sempre á dos intènts,
tenen la cara forrada,
dit més clar, son tan sornuts,
que 'ns clavarán una unglada
lo moment de dá'ns la ma.
- BLAY. — Comensa vosté inspirat,
jo no creya pas possible
retrato tant acabat

veure 'l ab tant' pocas ratllas.

D. JOAN.

—Y com ja hauràs observat,
los mateixos que 'ns motejan
sempre 'ns cridan caritat.

Perque molts d' ells lo que volen
es que siam indulgents .

ab l' error, sia el que sia :

si no ho fem, ja som dolents;

y com que nosaltres sempre
en quant l' error se presenta

allí l' aném á embestir,

y qualsevulla qu' intente

destorbarnos lo camí

l' arrollém sens miraments

á garrotada de cégo,

per est motiu som dolents.

De l' Esglesia, sols nosaltres
formém s' adicta vanguardia,

formidable cos d' exércit

y tota la retaguardia.

BLAY.

—Y si nosaltres tots sols

formém l' exércit enter,

¿qué serán tots *aquells altres?*...

D. JOAN.

—Serán soldats de lloguer;

d' aquells que son coneguts

ab lo nom de passeteros,

perque cínichs s' anirian

ab masons y comuneros

Si aquests los donessen més.

Tots obran per un igual,

BLAY.

—Tots élls son gent per l' istil,

ajudan al lliberal

si 'n poden trauer profit,
y fan lo diable-quatre
per matarne l' integrisme;

D. JOAN.

—Y aquest, no 's deixarà abatre.

Que 'ls mateixos que 'ns atacan
si del camp nos retiressem,
plorant, nos demanarian
«per' mor de Deu qu' hi tornessem.»

Puig qu' à tots los hi convé
qu' estiguém parant l' esquena
per salvàrlos hi 'l perill
de tocar primer l' estrena.

Adulant al un y al altre
sols buscan menjar pá blanch
y ferse ab alguna *cosa*
algo millór qu' un estanch.

Uns voldrian trasladarse
desde Barcelona à Astorga
y per só taymats remenan
tots los ressorts que té l' orga.

Altres sembla que demanan
(fentne certas oracions),
una pell que los fá falta,
y que 'n Florencio Buixons (1)

jo me crech que 'ls la daria
si l' hi demanessen bé,
pro d' aquestas... no se 'n pagan
que fan massa sabaté.

Alló de dirnos *llanuts*
ja sembla que s' ha acabat.....

(1) Un pelletaire d' aquesta ciutat y soci del Centre de Catòlics que ven lodas y altres classes de pells adobadas.

BLAY.

—¿Serà qu' han vist que portém
lo clatell bén esquilat?...

D. JOAN.

—Lo motiu perque no ho diuhen,
es un altre, se veu clar,
y es que si llana tenim
la tenim en singular
mentres que la qu' élls ostentan
(y aquí es la clau principal),
no poden negar jamay
que la tenen en plural.

En vista d' aixó pregunto,
los llanuts ¿hont son anats?...
de llana ¿quí 'n porta més?...

BLAY.

—Sens ducta 'ls *bufa-forats*.

D. JOAN.

¿Has vist animal més lleitg
més estrany y fastigós
que lo dit *bufa-forats*?...
y ¿qué n' es d' amohinós
ab aquell aleteja
y aquella estranya musical...
aquell *zum, zum*.... que may pára,
es cosa que mortifica.

Té un volar... tot indecís...
y à cada punt ensopega,
éll no s' hi don' per entés
diu qu' ho fá .. qu' está de pega.

Mes per aixó segueix bufant
y bufa que bufaràs...
ja está fet à las carbassas
y d' una més no en fá cas.

Es cosa que s' ha observat
que per regla general,

no busca 'ls furats per baix
qüasi sempre va *per alt*.

Y per més qu' hi ha vegadas
que los troba *aparedats*,
no 's cansa de *barrinarhi*
lo tossut *bufa-forats*.

Y si no logra l' objecte,
després de molt barrinar
se retira butsinant
«*mes tart tornaré á passar.*»

Desitjós de guanyar temps,
tossut com es é incansable,
va per un altre costat...
y l' envian al diable

perque ja l' han conegut
quisquillós y busca-rahons,
que sols éll n' ha estat la causa
de tantas desunions.

BLAY.

—Y aixó qu' ha volgut taparho
ab l' accent de *L' Unió*,

D. JOAN.

—Pro l' accent s' ha tornat banya;
¿qué vols distintiu millor?...

Ja queda fet lo retrato
del católich-lliberal,
y ab l' ensenya se veu clar
qu' es una secta infernal,

molt pitjor que la *Commune*,
y essent pitjor, més terrible,
per mes qu' alguns vullan dir
qu' aixó es cosa incomprendible,
que deu estar mal entés.....

que sembla no pot pas ser

fos aqueixa l' intenció
del gran Papa Pio nové.

Pro no hi valen subterfugis,
la vritat es una y prou;
y los qu' aixís se lamentan
deu ser que troban qu' escou:
y com que 'l Papa quant parla

no parla per agradar
à los de baix ni de dalt,
á los d' aquí ni d' allá,
sinó que quant Éll ho fa
proba que déu convení
per recullir las ovellas
que van per lo fals camí:

y essent lo Papa infal-lible,
explicat queda 'l motiu
dels espetechs que tots fan,
tant si parla com si escriu.

Que ni ara en lo temps modern
ni may en la antiguitat,
cap dels Centres d' ensenyansa
ha alcansat tant gran dictat
com eix sagrat Magisteri
donant la veritat franca.

¡Qué son Grecia y Macedonia,
Alcalá ni Salamanca,
al costat d' una lumera
com es lo Pontificat!...
¡podrà, jamay, cap d' aquestas
posarse à lo seu costat!...

(*ab energia*).

¡Malehit lliberalisme
tantas voltas condemnat!...

¿Estarém encar' en dubte
si n' es ó no n' es pecat?...

(*alsant la veu*). Ja poden dir lo que vullan
que es cosa que se sab bé
que *lliberal* y *catòlich*

LAS DOS COSAS, NO POT SER.

BLAY.

—D. Joan, s' ha explicat bé,
ja l' hi dich que m' ha agiadat,
¡llástima grant que no hi fós
lo punsunya D. Bernat!...

D. JOAN.

—No n' hauria pas tret res;
ab lo qu' ets vist fa poch hà
pots coneixer'ho tú mateix. ...
costa poch d' endevinar.

Aquesta clase de gent
si no pot mes, refunfunya,
¡que n' ets estat d' acertat!...
cert, á fé, son gent *punsunya*.

BLAY.

—Los conech ja fa temps há
y à cada dia que passa
me conveso més y més
de la seva mala rassa.

D. JOAN.

—Y, donchs, en definitiva
y essentnos tant coneguts,
queda desd' ara assentat,
y quedam tots convinguts
que desd' avuy en devant
sols serán anomenats
ab lo següent gráfich nom:
punsunya bufa-forats.

A. M. D. G.

SISTEMA DE LECTURA PUBLICA
DE CATALUNYA. BIBL. FIGUERES

1303828249

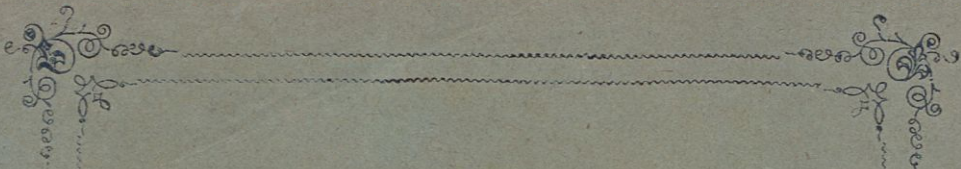
CLC3/17 80
GENERALITAT
DE CATALUNYA

BIBLIOTECA POPULAR
DE FIGUERES

Reg. 8606

Sig. 833.6T

man

ANY 1886.

